

Historia kultur rdzennych Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów ekoturystyka Specjalność - Jednostka organizacyjna Instytut Biologii i Nauk o Ziemi Poziom studiów I stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się Zaliczenie na ocenę Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe	
Koordynator zajęć	Anna Winiarczyk-Raźniak		
Prowadzący zajęcia	Anna Winiarczyk-Raźniak		
Okres Semestr 1	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się Zaliczenie na ocenę Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia <ul style="list-style-type: none"> • Wykład: 15, Zaliczenie na ocenę • Ćwiczenia konwersatoryjne: 15, Zaliczenie bez oceny 	Liczba punktów ECTS 3	

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem kursu jest zapoznanie z rozmieszczeniem, historią i rozwojem kultur społeczności rdzennych (tubylczych), oraz relacji kultury, sztuki i religii ze środowiskiem przyrodniczym zamieszkiwanego przez te społeczności obszaru. Problematyka kursu obejmuje również zagadnienia związane z autentycznością, tożsamością, bogactwem kulturowym i znaczeniem wiedzy tradycyjnej w kontekście współczesnej ekoturystyki

Wymagania wstępne

Wiedza z zakresu historii, geografii i historii sztuki na poziomie szkoły średniej

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Posługuje się adekwatną terminologią z zakresu zróżnicowania etnicznego, religijnego i kulturowego na świecie	K_W12	Zaliczenie pisemne, Projekt grupowy, Referat, Prezentacja, Aktywność, Udział w dyskusji
W2	Charakteryzuje specyfikę kulturową i przestrzenną społeczeństw tubylczych	K_W05, K_W12, K_W13	Zaliczenie pisemne, Projekt grupowy, Referat, Prezentacja, Aktywność, Udział w dyskusji
W3	Wskazuje i dyskutuje główne zdarzenia historyczne, które wywarły wpływ na funkcjonowanie społeczeństw tubylczych, w skali globalnej i na wybranych przykładach regionalnych	K_W10, K_W12	Zaliczenie pisemne, Projekt grupowy, Referat, Prezentacja, Aktywność, Udział w dyskusji
W4	Rozpoznaje cechy sztuki wybranych społeczeństw tubylczych na świecie	K_W12	Zaliczenie pisemne, Projekt grupowy, Referat, Prezentacja, Aktywność, Udział w dyskusji
Umiejętności:			
U1	Analizuje specyficzne cechy kultur społeczności tubylczych w kontekście uwarunkowań środowiskowych na wybranych przykładach	K_U07, K_U15, K_U18	Zaliczenie pisemne, Projekt grupowy, Referat, Prezentacja, Aktywność, Udział w dyskusji
U2	Wymienia kluczowe relacje pomiędzy uwarunkowaniami przyrodniczymi a rozwojem i funkcjonowaniem społeczeństw tubylczych oraz ich kulturą.	K_U07	Zaliczenie pisemne, Projekt grupowy, Referat, Prezentacja, Aktywność, Udział w dyskusji
U3	Identyfikuje i wskazuje zagrożenia dla autentyczności, tożsamości i bogactwa kultur tubylczych we współczesnym świecie	K_U18, K_U19	Zaliczenie pisemne, Projekt grupowy, Referat, Prezentacja, Aktywność, Udział w dyskusji
U4	Proponuje rozwiązania z zakresu organizacji ekoturystyki sprzyjające zachowaniu walorów i bogactwa kultur społeczności tubylczych.	K_U15, K_U17, K_U18, K_U19	Zaliczenie pisemne, Projekt grupowy, Referat, Prezentacja, Aktywność, Udział w dyskusji
Kompetencji społecznych:			
K1	Docenia bogactwo i znaczenie zachowania autentyczności kultur społeczności tubylczych i wiedzy tradycyjnej (traditional knowledge).	K_K03, K_K04	Zaliczenie pisemne, Projekt grupowy, Referat, Prezentacja, Aktywność, Udział w dyskusji
K2	Wykazuje wrażliwość i szacunek wobec odmienności religijnej, kulturowej i etnicznej oraz krytycznie odnosi się do stereotypów kulturowych.	K_K09	Zaliczenie pisemne, Projekt grupowy, Referat, Prezentacja, Aktywność, Udział w dyskusji

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K3	Postępuje zgodnie z zasadami etyki.	K_K03	Zaliczenie pisemne, Projekt grupowy, Referat, Prezentacja, Aktywność, Udział w dyskusji

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Podstawowe definicje dotyczące kultury, regionu kulturowego i pojęć im pokrewnych. Kategorie podziałów etnicznych. Grupy etniczne. Społeczności tubylcze przed okresem odkryć geograficznych – regionalne aspekty. Historia kultur rdzennych w okresie kolonialnym – wybrane przykłady. Zróżnicowanie etniczne i rozprzestrzenienie społeczności tubylczych i kultur rdzennych we współczesnym świecie. Pojmowanie relacji człowiek-środowisko przez społeczności tubylcze. Tożsamość i etniczność a środowisko przyrodnicze. Religie etniczne na tle zróżnicowania religijnego świata. Specyfika kultur rdzennych na wybranych przykładach. Pojęcie autentyczności kulturowej a turystyka ekologiczna. Sztuka społeczności tubylczych.	W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia konwersatoryjne

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład, Dyskusja
Ćwiczenia konwersatoryjne	Dyskusja, Projekt, Praca w grupie

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Zaliczenie uzyskuje Studentka/Student, który uzyskał pozytywną ocenę z zaliczenia końcowego (w formie pisemnej). Ocena ostateczna: ocena projektu – 25%, zaliczenie końcowe – 75%.
Ćwiczenia konwersatoryjne	Zaliczenie uzyskuje Studentka/Student, który uczestniczył aktywnie w zajęciach (np. uczestnictwo w dyskusji lub debacie na zadany temat), przygotował i przedstawił w określonym przez prowadzącego projekt. Ocena ostateczna: ocena projektu – 25%, zaliczenie końcowe – 75%.

Literatura

Obowiązkowa

1. Carr A et al., (eds.) 2019, Sustainable Tourism and Indigenous Peoples, Routledge
2. Fenton S. 2007. Etniczność. Warszawa: Wydawnictwo Sic!
3. Nikitorowicz J. 2010. Grupy etniczne w wielokulturowym świecie. Sopot : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne

Dodatkowa

1. Bukowska-Floreńska I., 2006, Adaptacja czy tworzenie ekosystemu kulturowego? Studia Etnologiczne i Antropologiczne 9, 15-31
2. Coe M.D., 1997, Ameryka prekolumbijska. Wydawnictwo Penta, Warszawa.
3. Urbański E.S., 1981, Hispanoameryka i jej cywilizacje, PWN, Warszawa
4. Kazimierczak M., 2018, Etyczny wymiar międzykulturowego zrozumienia w turystyce. Turystyka Kulturowa, 7, 75-89.
5. Sadowski R.F., 2009, Rola ekologii kulturowej w badaniach środowiskowych. Seminare. Poszukiwania naukowe, 20, 171-184
6. Winiarczyk-Rażniak, A., Długosz Z. 2016. Tradycyjne budownictwo współczesnych Majów na meksykańskim Jukatanie. W: A. Zborowski (red.), Człowiek, społeczeństwo, przestrzeń, t. X, Myczkowce-Kraków: Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ, 135-150
7. Winiarczyk-Rażniak, A. 2011. Majowie w Meksyku. W: M. Soja, A. Zborowski (red.), Człowiek w przestrzeni zurbanizowanej. Kraków: Wyd. Instytutu Geografii i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Jagiellońskiego, 111-119.
8. Winiarczyk-Rażniak, A., Raźniak, P. 2014. Ethnic minorities in Ciudad de México (Distrito Federal). Procedia - Social and Behavioral Sciences, 120, 90 - 97

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	15
Ćwiczenia konwersatoryjne	15
Pozostałe godziny w kontakcie	5
Studiowanie literatury	15
Przygotowanie projektu	10
Przygotowanie do egzaminu	15
Przygotowanie do zajęć	5
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 80
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
K_K03	Absolwent/ka ma świadomość konieczności postępowania zgodnie z zasadami etyki organizatora/lidera turystyki, a także współorganizowania działalności turystycznej przyczyniającej się do ochrony lub/i poprawy stanu środowiska i jakości życia lokalnych społeczności.
K_K04	Absolwent/ka docenia tradycję i dziedzictwo kulturowe w skali lokalnej i globalnej. Ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.
K_K09	Absolwent/ka okazuje szacunek wobec własnej oraz odmiennej kultury materialnej i duchowej; szanuje kulturę i tradycje społeczności lokalnych.
K_U07	Absolwent/ka formułuje wnioski dotyczące ochrony zasobów przyrodniczych oraz wspierania tych zasobów przez społeczności lokalne w sposób zrównoważony i przyczyniający się do walki z ubóstwem.
K_U15	Absolwent/ka potrafi odnaleźć informacje z literatury naukowej i branżowej, także w języku angielskim.
K_U17	Absolwent/ka potrafi propagować zasady zrównoważonej turystyki/ekoturystyki oraz zasady poszanowania środowiska przyrodniczego.
K_U18	Absolwent/ka potrafi wskazać właściwe działania społeczne, prawne i ekonomiczne zmierzające do poszanowania różnorodności lokalnego dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego w różnych regionach świata.
K_U19	Absolwent/ka potrafi wskazać zasadnicze przyczyny współczesnych zagrożeń towarzyszących turystyce przyrodniczej i metody ich ograniczania.
K_W05	Absolwent/ka określa współzależności pomiędzy działalnością gospodarczą człowieka (w tym gospodarką turystyczną) a środowiskiem przyrodniczym.
K_W10	Absolwent/ka wykorzystuje funkcjonalną wiedzę z geografii fizycznej i regionalnej, ekologii oraz ekonomii do wnioskowania o uwarunkowaniach rozwoju ekoturystyki.
K_W12	Absolwent/ka zna i rozumie zjawiska społeczno-kulturowe oraz opisuje zróżnicowanie etniczne na świecie.
K_W13	Absolwent/ka charakteryzuje zjawiska i procesy przyrodnicze oraz kulturowe kształtujące środowisko geograficzne oraz potrafi, na ich podstawie, wnioskować o potencjale rozwoju ekoturystyki.